herpy

GEKKOER

Peacock day gecko

Phelsuma quadriocellata

Phelsuma quadriocellata er en lille, lysegrøn daggekko fra Madagaskars østkyst, med røde tegn på ryggen og mørke, blåkantede pletter på siderne. Den er dagaktiv og lever højt oppe i grenene, så den passer til et stort, tæt beplantet terrarie, men ikke til håndtering.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Pachydactylus quadriocellatus* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**10-13 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov og bjergskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**15-20 °C**
Luftfugtighed	**60-70 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, frugt, nektar og færdigfoder**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**3-6**
Inkubation	**42-53 dage** ved 28-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Alle daggekkoer af slægten Phelsuma står på CITES bilag II og på bilag B i EU's forordning om handel med vilde dyr. Dyr, der indføres fra lande uden for EU, kræver CITES-dokumenter, og ved køb og salg inden for EU bør der følge dokumentation for lovlig herkomst med dyret. Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvis du er i tvivl om reglerne for det enkelte dyr.

Om arten

Phelsuma quadriocellata er en lille, slank daggekko med klar grøn eller blågrøn grundfarve. Ryggen har små rødlige til orange pletter, undersiden er lys, og halen er ofte blålig. Det mest sigende kendetegn er de store, mørke pletter på hver side bag forbenene, som er kantet med lyseblåt. Nogle bestande har to sådanne pletter, andre fire. Som andre daggekkoer har den lågløse øjne og hæftelameller under tæerne, så den bevæger sig let på både blade, bambus og glas.

Arten blev beskrevet i 1883 under navnet *Pachydactylus quadriocellatus*. Artsnavnet betyder "med fire øjepletter" og henviser til de mørke pletter, som nogle underarter har fire af. Der er tre underarter, *P. q. quadriocellata*, *P. q. bimaculata* og *P. q. lepida*, og arten er formentlig et artskompleks. En fjerde underart, *Phelsuma parva*, er i dag hævet til selvstændig art.

Som voksen bliver *P. q. quadriocellata* omkring 11-12 cm inklusive hale, mens underarten *P. q. lepida* kan nå 13 cm. Angivelserne svinger, og der nævnes op til 15 cm. Levetiden i fangenskab angives til 8-10 år, men enkelte dyr nævnes med op til 15 år.

Dyret er dagaktivt og næsten altid synligt i terrariets øvre del, hvilket gør det til et fint udstillingsdyr. Til gengæld er det sky og lynhurtigt og tåler dårligt at blive taget op. Daggekkoer kan desuden kaste et stykke af huden, hvis de bliver grebet, og det tager tid, før den vokser ud igen. Håndtering frarådes derfor.

Udbredelse og levested

Phelsuma quadriocellata er hjemmehørende på Madagaskar og findes især langs den østlige kyst. Underarten *P. q. bimaculata* kendes fra området omkring Fandrarazana i øst, og *P. q. lepida* fra den nordøstlige del af øen, bl.a. Nosy Mangabe. Arten er desuden fundet på øerne Nosy Be og Nosy Komba ud for nordvestkysten.

Arten er almindelig til talrig og vidt udbredt inden for sit område. Mauritius og Réunion nævnes undertiden også, men det er ikke bekræftet, og den oprindelige udbredelse regnes her kun for at være Madagaskar.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Arten er først og fremmest et regnskovsdyr og findes fra lavlandet op i bjergskovene i det østlige Madagaskar, men også i skovkanter, krat, dyrket land og omkring bebyggelse. Den foretrækker planter med brede blade og er derfor ofte fundet i bananplantager. Den er flere steder knyttet til skruepalmer af slægten *Pandanus*, hvis stive blade giver skjul og samler regnvand.

Klimaet er fugtigt med megen regn, i bjergskovene omkring 3.000 mm om året. Om sommeren når dagtemperaturen 30 °C og mere, mens den sydlige vinter i juli og august er kølig: om dagen kommer temperaturen kun lige over 23 °C, og om natten falder den til under 10 °C. Gekkoen tilbringer dagen i træer og buske, hvor den soler sig på stammer og blade og drikker regn- og duggdråber fra løvet. Det tydelige skift mellem varme dage og kølige nætter skal også være der i terrariet. Det skal efterlignes med en varm solplads, en køligere zone nedenfor og regelmæssig sprøjtning, så fugtigheden er høj uden at blive stillestående.

Læs mere: Varme og temperatur

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et højt terrarie på mindst 45 × 45 × 60 cm (længde × bredde × højde). Højden er vigtig, fordi *Phelsuma quadriocellata* lever oppe i grenene og udnytter al den plads, den får. Mindre mål som 30 × 30 × 45 cm angives også, men de giver kun lidt plads til en varmegradient. Et højt og smalt terrarie gør det svært at få en varm solplads og en køligere bund uden at overophede dyret.

Glas eller PVC egner sig bedst, fordi træ tager skade af den høje fugtighed. Indret med mange grene, bambusrør og lianer i forskellig højde. Gekkoen foretrækker glatte overflader til at hvile og sole sig på, fx udhulet bambus eller rør. Ru grene kan også bruges, men så sidder dyret oftere på glasset. Fordi arten er sky, skal der være tæt løv både højt og lavt samt skjul som korkbark og hule træstykker.

Som bund fungerer en fugtbevarende blanding af kokosfiber eller tørvemos, gerne som bioaktiv bund med levende planter og bænkebidere. Arten klarer sig godt i et bioaktivt terrarie, fordi den er lille og ikke ødelægger planterne. Ventilationen skal være så god, at dråber på glasset er tørret væk til næste dag.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Phelsuma quadriocellata skal have en tydelig temperaturgradient. Solpladsen øverst skal være 30-32 °C og den køligere zone nede i terrariet omkring 22 °C. Resten af luften holdes på 22-26 °C. Solpladsen etableres med en varmepære eller en keramisk varmeemitter over en gren, begge styret af en termostat, så dyret ikke kan blive overophedet.

Om natten må temperaturen falde til omkring 15-20 °C, og det er mere naturligt end at varme natten op. Først hvis stuen kommer under cirka 15 °C, er det en fordel med en svag varmekilde uden lys. Mål med digitale termometre både foroven og forneden. Angivelserne for solpladsen svinger fra 29 til 32 °C, så følg dyret: sidder det konstant i skygge med åben mund, er det for varmt.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 60-70 %. Det opnås med en fugtbevarende bund, regelmæssig sprøjtning og eventuelt en lille forstøver eller et vandfald. Sprøjt en til to gange om dagen, så luften er fugtig, og så løvet tørrer op mellem sprøjtningerne. Mål med et digitalt hygrometer.

Daggekkoer kommer sjældent ned på bunden for at drikke. De slikker i stedet vanddråber fra blade og glas. Brede blade, hvor vandet kan samle sig, er derfor en god hjælp. En lav skål med frisk vand kan også sættes op i grenene, men skal være så lav, at ungdyr ikke kan drukne. Hold alle vandkilder rene for at undgå bakterievækst.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og har brug for kraftigt lys og UVB. Et T5-rør med 6 % UVB, placeret 30-40 cm over den højeste solplads, giver et UV-indeks på omkring 3-4, svarende til Ferguson-zone 3. Er afstanden større, op til 40-60 cm, er et kraftigere rør med 12 % et bedre valg. Uden UVB kan dyret udvikle knoglesvind (MBD), som kan være dødeligt.

UVB-rør mister styrke efter 6-12 måneder, også selvom de stadig lyser, så udskift dem løbende. Hav lyset tændt 12 timer i døgnet og sluk det om natten, så der er et tydeligt skift mellem dag og nat. En varmepære eller halogenlampe kan give både varme og UVA, men den er ikke en erstatning for et UVB-rør. Husk, at plante- og akvarielys ikke giver UVB.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

FODER

Phelsuma quadriocellata er altædende og æder i naturen både insekter, nektar og blød frugt. I fangenskab er det nemmest at give en færdigblandet pulverkost til frugtædende gekkoer, rørt op med vand og stillet i en lav skål højt oppe i terrariet. Kosten kan blive stående i to til tre dage, hvis den holdes fugtig. Den er allerede tilsat de nødvendige næringsstoffer og er bedre end ren frisk frugt.

Giv desuden levende insekter regelmæssigt, og vær opmærksom på variation. Små fårekyllinger, græshopper, fluer, kalkorme og kakerlakunger er gode valg. Som tommelfingerregel må insektet ikke være længere end afstanden mellem dyrets øjne. Voksne dyr får typisk pulverkost en gang om ugen og små insekter oftere, mens ungdyr får tilbud hver dag.

Alle insekter pudres. En brugbar plan er et kalkrigt multivitamin ved hver fodring, kalk med magnesium ved hver fjerde og D3 ved hver ottende fodring. Frisk frugt som banan, jordbær og mango kan gives som tilskud, men ikke som hovedfoder.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Phelsuma quadriocellata er sky, hurtig og nervøs, og den passer bedst som udstillingsdyr. Den kan ikke vænnes til at blive håndteret. Når den føler sig truet, kan den kaste et stykke af huden. Hold derfor ikke dyret i hånden, og fang det med et sommerfuglenet, hvis det slipper ud.

Den bedste holdform er omstridt. To hanner må aldrig gå sammen. To hunner beskrives både som forligelige og som territoriale over for hinanden. Et par kan holdes sammen, men hannen får let hunnen til at lægge æg uafbrudt, og det tærer på hende. Derfor frarådes det også at holde parret sammen uden for avl. Er du i tvivl, så hold et enkelt dyr eller sørg for et stort terrarie med mange skjul. Skjul i hele terrariet gør dyret mindre stresset, og det kommer stadig frem under fodring og solbad.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene er svære at kende hos ungdyr, men lettere hos voksne. Hannerne har en række forstørrede porer på undersiden af lårene ved kloakken, skællene omkring dem er ofte gule, og hovedet er kraftigere. Hunnerne har tydelige kalksække under hagen. Om hunnerne er større, er angivelserne uenige; andre steder beskrives de to køn som lige store. Alder og vægt ved

kønsmodenhed er ikke dokumenteret. En hun bør i hvert fald være fuldt udvokset, før hun sættes i avl, så hun ikke tappes for kalk.

PARRING

Arten kan avles i et par, og dyrene yngler som regel, når de holdes sammen. En kølig periode, der svarer til den sydlige vinter, sætter gang i avlen: dyrene holdes køligere fra november og får først i februar igen fuld dag- og nattemperatur. Præcise temperaturer for hvileperioden er ikke dokumenteret, men i naturen ligger vinterdagene lige over 23 °C og nætterne under 10 °C. Da hunner belastes af mange kuld, er det en god idé at skille parret ad, hvis hunnen taber sig, eller hvis hannen jager hende. Giv hunnen rigeligt med kalk og insekter i hele sæsonen.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger to æg ad gangen, og et nyt kuld kommer hver eller hver anden måned i avlssæsonen. Efter den kølige periode lægges der tre til seks kuld fra marts til september. Hos nominatformen limes æggene ikke fast, men lægges gerne i bladhjørnerne på sansevieria eller i bambusrør. Andre angivelser beskriver æg, der klæbes fast til planter, grene eller terrariets vægge; sidder et æg fast, så forsøg aldrig at rive det af, for så går det i stykker. Hold øje med hunnens kalksække under hagen, og giv hende ekstra kalk og insekter, når hun lægger. Stop avlen, hvis hun bliver tynd. Et kuld på ét æg kan forekomme.

INKUBATION

Æg, der sidder fast på en gren eller et skjul, kan blive siddende i terrariet, eller du kan flytte hele underlaget med ægget til en lille inkubationsboks. Ved omkring 28-30 °C klækker æggene efter 42-53 dage. Fugt og substrat er ikke dokumenteret for arten; let fugtigt substrat og høj luftfugtighed som til andre daggekkoer er et rimeligt udgangspunkt.

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger er meget små og har endnu ingen rød tegning; den kommer først med tiden. Opdrættet er forholdsvis let. Ungerne får små bananfluer og pulverkost, og når de vokser, tilføjes små fårekyllinger. Pudr alle insekter med kalk og vitaminer. Hold ungerne i et lille, fugtigt terrarie med blade og skjul, og sprøjt hver dag, så de kan drikke dråber. Vandskåle skal være meget lave, for ungdyr kan drukne. Dyr af samme køn bliver territoriale, så del dem, når de nærmer sig voksenstørrelse.

Sundhed og typiske fejl

Phelsuma quadriocellata er hårdfør, når temperatur, lys og foder passer, men der er nogle typiske fejl:

- Mangel på UVB, kalk eller D3, som giver knoglesvind (MBD) med bløde kæber, krumme lemmer og rystelser. Udskift UVB-rør efter 6-12 måneder, og pudr foderet.
- For lav luftfugtighed eller dårlig ventilation, som giver hudproblemer, svamp og bakterier i stillestående vand.
- Overophedning ved solpladsen. Brug termostat på alle varmekilder.
- Hudskader, når dyret gribes eller klemmes. Huden kan løsne sig i store stykker, så undgå at gribe fat i dyret.
- Stress og kampe, hvis dyr af samme køn holdes sammen.
- Hunner, der tæres op af at lægge uafbrudt.

Et sundt dyr er aktivt, har klare øjne og en fyldig hale. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, holder op med at spise eller bliver sløv.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.